

Корній Овара

Ізмаїл Срезневський

(Як поконтрактувавсь козак Корній Овара із бісом, і що з того було)

Койдак шумить, гуде Койдак,
Коргує хвилею, мов чвара.
Ген – скеля. Ген сидить козак,
Козак-небога – пан Овара.
Шумить під скелей хуртовий,
А понад скелей гай шумує;
По хвилі встав туман сідий,
По лавах ходить і ляцкує.
А хмара на небі стоїть.
Зірок не видно. Вітер вие.
Між комишем кажан кружить;
Очима з гаю вовк мурліє.
Сидить знічившись козак.
Він думу думає, гадає,
Сумує тяжко неборак,
Що долі бідному немає.
Сім літ вже він козакував,
Сім раз ходив на Крим з кравчиной,
На морі турка випитав,
Та все бездольною годиной.
З нічим він з бою виходжав,
З нічим вертався він додому.
З нічим? Ой ні! Він добував
Між агарян собі сорому.
Озвали раду козаки,
Овару присудили вбити
Та й, повиходив на шляхи,
До себе почали просити.
Почув Овара – й утік
З ляхами слави добувати;
До католиків приставав
Святу віру руйнувати.
Та й тут жене його біда,
Та й тут цькує його недоля.
Небага! Є ще в нас орда.
Чого журиться! Божа воля!

Пристав Овара до орди
І на ляхів пішов з ордою...
Недоля з ним, із ним біди...
Пропав Овара - втік із бою,
Утік та й - ось. Гуде Койдак.
Коргує хвилею, мов чвара.
Сидить на березі козак,
Козак-небога - пан Овара.
Що буде з ним? Що жде його?
Чи, мабуть, вже прийшлося втопиться..
Ген - блись! Мара. Та й до його,
Та й ну поперед ним казиться.
Мара бісовська то, дідьок.
Очима лупає, вирляє;
Дугой зігнувшись на кийок,
Іде, не йде він - шкандибає.
Піджавши хвіст, мара тремтить,
Рогами крутить, колодіє,
Сопе, зубами клац, свистить
Та і ка: "Здоров бувай, Корнію!"
Козак сидить, козак мовчить.
"А що? - пита мара. - Недоля?
Чого ж мене б не попросить?
Тоді б ти взнав, що то за доля!"
І озира мару козак,
І труситься, й зубами клаца:
"А що ти?" - "Що! я твій батрак:
Кажі, яка до нуди праця?
Кажі: усе зроблю". - "Га, цур!"
- "Чого ж цураться від чортяки?
Чи злодій я? Чи я ховтур?
Не бійсь. Побачиш. Знайдеш дяки.
Ось слухай, пане, мій совіт;
Жене тебе біда, недоля,
Псує тобою цілий світ,
Псує тобою добра доля;
Недолі тій кінець між нас,
Між нас. У пеклі він, кирпатий.
А в нас добро, добро у нас;
Всім нас шанує наша мати.
І я, старший з твоїх братів,

Я для тебе знайшов пригоду:
Багацько дам круглевиків,
Багацько всякого розводу.
Багацько й слави дам тобі.
Тебе світ стане шанувати.
Чого лякаться? Не робій!
Віддай же душу до заплати".
Але... Злякався наш козак.
Хреста не може положити.
Регоче біс. "Що, пане, як?
Чи до контракту приступити?"
- "Ой ні! Лякаюсь пекла я".
- "З чого ж лякатися повада?"
- "Як згине там душа моя?"
- "А де ж, кажи, її порада?
Біда на світі жить тобі;
Біда й загинути із світа:
Вона з тобою, хоч що роби,
Хоч цілу ніч молись до світа!
А пекло матер'ю навік.
Та не горюй. Добро між нами,
Аби б ти зачний чоловік,
А то зживешся, як з братами.
Музика є й у пеклі в нас,
Та ще, козаче, як і грає!
Як вапне будько у ковбас,
То всі регочуть, все стрибає.
Горілка є, мед, пиво є;
Як скажеш - зваримо й ковтирю.
Так в нас; а далі - все твоє,
Що ти не вздриш по коломирю.
Всім будеш, пане мій, багат;
Та й буде все тобі в пойгранок;
Чи схоче серце до дівчат -
Багацько знайдемо панянок.
Чи золотих круглевиків,
Чи то якої худоби, пане...
Козаченьку, якби б схотів -
То все твоє, твоє надбане.
Отак в нас, пане. Та затим
Охочі так до нас і люди, -

Пани, князі, – всіх не злічим,
А козаки, хлопи та судді...
Гай, гай! Вже нічого казати:
Така кравчина хоч на ляха.
І верховодить вашу рать
Старий Богданко-сіромаха.
Коли що він тобі не люб,
Є в нас Сірко, і Дорошенко
І з Бруховецьким Лизогуб,
І з Пушкарем Лінчай Кравченко.
Мазепа в нас ганчірки пре,
Латає кунтуші Виговський;
Тетерю Полубіток тре,
А кашоваром Розумовський.
Отак в нас, пане, і на вік,
На вічний вік. Добро між нами.
Аби б ти зачний чоловік,
А то зживешся, як з братами.
Тим часом, щоб ти все пізнав,
На світі сім дам тобі волю:
Живи собі, гуляй собі
І забувай свою долю.
І воля та на десять літ.
Як ізойдуть, – опівніч, свату,
Прийдець дідьок недай-біг-світ
У панську твою палату.
Прийдець, – тоді всьому кінець".
Задумав думу пан Овара.
Блиснув Тритин, мов каганець,
Та й зирк, та й вп'ять чорніє хмара.
"Чого ж гадати, пане мій?
Ось і кишень грошей – плата
В задатку. Грошей не жалій –
Навік кишень приськовата".
Задумав думу пан козак
Та й каже: "Буде то, що буде!
Хіба я первий?.. Де контракт?
І хай Овару знають люди".
Розрізав руку пан козак
Та й підписав контракт із бісом.
Койдак шумить, гуде Койдак, –

Козак із бісом вже за лісом.